

Kaupunki elinympäristönä

Kaupungissa pätevät samat luonnonlait kuin muuallakin maapallolla: luonnonvalinta vaikuttaa lajien evoluutioon ja ekologiset lainalaisuudet säätelevät sitä, kuinka suuria lajien populaatiot ovat. Kaupungeissa on kuitenkin monia piirteitä, jotka tekevät niistä omalaatuisia elinympäristöjä eliöille.

Ensinnäkin, ihmiset ovat läsnä lähes kaikkialla kaupungissa. Kaupunkieliöiden on totuttava ihmisten aiheuttamaan häiriöön, on se sitten päälleastumista, katujen aurausta tai eläinten häätelyä. Usein kaupungin lämpötila on korkeampi kuin ympäröivällä alueella ja toisaalta vettä sitovaa kasvillisuutta on vähemmän. Tämä tarkoittaa, että kaupungin maaperä on kuivempi, mutta tulviminen yleisempää. Talvella lumi ei suojaa yhtä tehokkaasti.

Kaupungissa on paljon keinovaloa, saasteita, ravinteita ja pölyä. Tuulet ja ilmavirtaukset ovat yleensä voimakkaita. Eläimille saatavilla olevaa ruokaa on yleensä paljon, mutta se on erilaista kuin luonnossa: ihmisten jätteitä on saatavilla runsaasti, puistot ovat oivallisia laiduntaville kaniineille ja valkoposkiahille ja ihmiset ruokkivat pihoiltaan lintuja.

Lajien elinympäristöt ovat yleensä pieniä ja pirstoutuneita. Vastaavasti kaupungissa on paljon pieniä erikoistuneita ympäristöjä, joissa voi olla suuretkin erot abiottisissa tekijöissä, esimerkiksi mikroilmaston erojen takia. Pirstoutuneet elinympäristöt yleensä tarkoittavat sitä, että huippupetoja ei kaupungeissa useinkaan ole ja lajien populaatiot voivat olla paljon normaalia suurempia saalistuksen puutteen takia.

Kaupungeissa on yleensä paljon tulokaslajeja, ja kaupungeista puhutaan lajihomogenisaation keskuksina: esimerkiksi eurooppalaisten kaupunkien lajisto muistuttaa huomattavasti toisiaan, koska ympäristöstä riippumatta samat lajit ovat usein sopeutuneet kaupunkiympäristöön. Jotkut lajit, kuten piharatamo, isorotta ja pulu esiintyvät ympäri maapallon.

Kaupungit muodostavat yleensä jatkumon tiheimmin asutetuista kantakaupungeista lähiöiden kautta maaseudulle. Kaikki nämä ovat ihmisen muokkaamia ympäristöjä, mutta niissä voi olla eroja esimerkiksi elinympäristöjen koon ja yhteyksien suhteen.

Lisätietoja: